

# Bijlage 8 – Verslagen informatieavonden

---

## Verslag sessies 4 en 5 december 2018

In het kader van het ROP 2019 is op 4 en 5 december 2018 een tweetal sessies met sociale partners georganiseerd. Doel van deze sessies was om, mede aan de hand van de resultaten van de maptionnaire-enquête, inzicht te krijgen in de vraagstukken die in de woonwijken spelen. Uit ervaring is bekend dat deelnemers geneigd zijn een enquête wat positiever in te vullen. Tijdens deze sessies zijn de resultaten van de enquête in perspectief geplaatst. De uitkomsten van deze sessies vormen input voor te maken beleidskeuzen in het ROP 2019. Waar mogelijk worden gemaakte vragen/opmerkingen binnen de overheid uitgezet. Hieronder een beknopte samenvatting van de opbrengsten.

### Sessie 4 december 2018

*Aanwezig: OPPA, FCCA, Sember Hoben 60+, Stg. Rancho, Nobis, Sport Youth Foundation*

In deze sessie kwamen de volgende punten naar voren.

- Onderhoud van wijken is niet goed (voorbeeld in Seroe Patrishi); niet overal is water en elektra, plantenbakken worden geplaatst, maar niet onderhouden en er is te weinig parkeerruimte. In andere wijken wordt de openbare ruimte niet afgemaakt. Zo worden sportvelden aangelegd, maar is er geen verlichting aangebracht zodat de sportvelden niet gebruikt kunnen worden. De vraag wordt gesteld wie verantwoordelijk is voor (het onderhoud van) de openbare ruimte.
- Ook worden fitnessapparaten in de openbare ruimte (die zijn geplaatst zodat ouderen kunnen sporten) niet onderhouden.
- Bij Pos Chikito is in de middenberm een verhoging aangebracht, waardoor ouderen niet over kunnen steken. Als zij naar Oranjestad willen, moeten ze daarom eerst de bus naar San Nicolas nemen. Dit leidt tot een veel langere reistijd en inperking van de mogelijkheden voor ouderen.
- Er vindt vandalisme plaats, zo worden bijvoorbeeld lichten kapot gemaakt.
- Commissies die wijken moeten begeleiden zijn nooit ingesteld.
- De vraag is hoe de stijgende behoefte aan een voedselbank opgelost kan worden.
- Er blijkt een behoefte aan speeltuinen. Er bestaan echter geen richtlijnen over het aantal speeltuinen dat in een woonwijk nodig is.
- Er is een gevoel van onveiligheid. Op plekken is een tekort aan verlichting. Ook wordt op een aantal plaatsen de aanwezigheid van de politie gemist.
- Bij veel regen ontstaan er problemen met de waterafvoer en de riolering.
- Er zijn teveel supermarkten, wat tot overlast leidt.
- De verschillende maatschappelijke organisaties hebben niet genoeg vrijwilligers.
- Toezicht en Controle is niet optimaal op Aruba. De overheid moet daarin voorbeeldgedrag tonen. Het groen en het eiland moeten goed beheerd worden. Er zijn veel leegstaande gebouwen. Als het eiland er niet netjes uitziet, kan dat gevolgen hebben voor het toerisme.
- Er is behoefte aan woningen voor ouderen (aangepaste woningen/zorgwoningen), aan voorzieningen voor gehandicapten en aan een goede bus.
- Ook is behoefte aan goed ingerichte openbare ruimte met ruimte voor groen en bewegen, natuur/parken om (in de schaduw) te wandelen en ontmoetingsplekken.

- De ambachten (zoals visserij) moeten versterkt worden.
- Niet overal langs de kust bouwen, er moet zicht op zee blijven.

### Sessie 5 december 2018

Aanwezig: FCCA, BuurtCouncil pariba di brug, Centro barrio Savaneta, Grupo Pegasaya, Curazon di Savaneta

In deze sessie kwamen de volgende punten naar voren.

- Zorg is belangrijk met name voor oudere mensen; er zijn niet genoeg vrijwilligers.
- Er is weinig te doen in San Nicolas, zowel qua sport en ontspanning als qua economie. Ook is het openbaar vervoer niet voldoende. Daarom verhuizen mensen naar pabou di brug.
- Er zijn weinig restaurants en geen goede winkels voor mode in San Nicolas.
- Er is behoefte aan betaalbare ontmoetingsruimten voor maatschappelijke functies, bijvoorbeeld in overheidsgebouwen. In Savaneta is een nieuw Centro di barrio gewenst.
- Toezicht en controle op honden is nodig.
- Er is behoefte aan asfalt en aan verharde wegen, met name in Paradera. Op plaatsen waar hard gereden wordt zijn drempels nodig.
- Mensen zijn nog niet gewend in hoogbouw te wonen. Mensen moeten worden aangespoord om de buurt netjes te houden. Ook moet de toegang tot de gebouwen beperkt zijn (nu kan iedereen naar alle verdiepingen).
- Er is behoefte aan woningbouw in een lage prijs categorie, voor ouderen en voor jongeren.
- Er moeten meer sportmogelijkheden komen voor jongeren. Sport kan een manier zijn om jeugdwerkloosheid tegen te gaan. Daarom heeft FCCA een trainer in bepaalde wijken aangesteld.
- Er is behoefte aan meer activiteiten voor de groep 50+, zoals looppaden (in de natuur) en ontmoetingsplekken. Ook moeten ouderen gestimuleerd worden met bijv. computer- of kooklessen of beweging, in plaats van bingo te spelen in het casino.
- Goede inrichting van de woonomgeving. Verzorging, verlichting en sociale controle van de openbare ruimte.
- Goede OV verbindingen, o.a. met snelbussen, en bushaltes met veilige looppaden daarheen.
- Ruimte om zelf groente te verbouwen (volkstuint).
- Bij flats: intern in de gebouwen groente kweken op de hoogste verdieping (green top).
- Er wordt teveel geld in carnaval gestoken, dat kan beter in maatschappelijke aspecten als sport. Nieuwe commerciële bouwactiviteiten zouden een bijdrage moeten leveren aan de maatschappelijke activiteiten.

## Q and A sessies ROP 2019

In het kader van de voorbereiding van het ROP 2019 zijn op 4 en 5 december twee openbare informatiesessies georganiseerd. Hieronder een beknopte samenvatting van deze avonden.

### Sessie 4 December 2018 - MFA Sta Cruz

De Minister (ROIM) opent de avond. Tijdens zijn presentatie geeft hij onder andere aan dat per december 2018 er een definitieve stop wordt gezet op het uitgeven van commerciële erfpacht opties voor condominiums en hotels op Palm Beach (Noord).

Vervolgens geven Rho adviseurs een presentatie over het verloop van het samenstellen van een vernieuwde ROP en een uitleg over procedure van LRO- ROP-ROPV.

Vanuit het publiek kwamen de volgende vragen/opmerkingen.

- *Hoe wordt omgegaan met eigendomsgronden, die in het ROP2009 als groengebied zijn aangewezen? Hoe zal dit worden aangepast door het Land wanneer er een nieuw ROP is?*

Het ROP 2019 gaat niet uit van groengebied, maar van een ecologische hoofdstructuur. Hierin worden de concrete waarden benoemd. De Minister geeft verder aan dat conform de procedure er een periode van 6 maanden is na publicatie van het ROPV, waarin eigenaren van eigendomsgronden zich aan kunnen melden met hun terreinen met de mogelijkheden voor compensatie of ruil. Daarbij geeft de Minister aan dat hiervoor geen geld of terreinen zijn; in dat geval zou er voor sommige gevallen enkele eigendommen in groen worden teruggegeven aan de eigenaren. Men wordt ook geïnformeerd en herinnerd dat de LRO van toepassing is op alle gevallen die zijn benoemd.

De volgende concrete situaties werden benoemd:

- Eigendom terrein bij Hooiberg groengebied;
- Terreinen naast MFA Santa Cruz;
- Malmok : groen gebied ter plaatse van Figaroa.

- *Salinja savaneta*: Mevrouw Maureen Laaf Ras geeft haar bezorgdheid over de Arubaanse 'baki di salo' naast Santo Largo-mangroves etc. aan (liggen op eigendomsterrein). Mevrouw geeft ook aan dat er volgens haar een enorm goede mogelijkheid is voor het exploiteren van Ecotourism te Savaneta.

- *United farmers Aruba*: zijn er terreinen voor agricultuur?

De Minister beantwoordt dat er een 9-tal verkavelingen met 180 plots zijn ingeleverd bij collega Minister Romero.

- *De heer Raffy Kock* stelt een vraag over de ecologische waarborging van de terreinen aan De heer Marlon Croes (DOW). Op dit moment wordt de beplanting op de terreinen nog volledig gerooid. Tevens geeft de heer Kock ook aan dat de 'baki di salo' te maken heeft met toegang water. De Minister beantwoordt de vraag over de ecologische waarborging dat er met een aanlegvergunning zal worden gewerkt. Hierbij behandelt DOW de aanvragen (conform het concept build with nature) samen met de DNM.

- *Mevrouw Olinda Rasmijn* geeft aan over een bepaald geval te Jara: voor een nieuwe verkaveling zijn hier beschermde bomen en endemische flora en fauna (zoals de Mahawa) weggehaald. Ook geeft zij aan dat er bij het (her)planten niet wordt gewerkt met inheemse boomsoorten. Over rooien geeft ze aan dat deze niet worden schoongemaakt; alleen wordt er groen uitgehaald.

Hier wordt door de Minister beantwoord dat er bij inbreiding zorgvuldig omgegaan moet worden met vegetatie en natuur.

- Eigendom terreinen in groene zone en voornamelijk de parken kunnen worden gebruikt als een sociale controle en vorm van samenwerking. Indien geen; is het toezicht beperkt.

Hier wordt er door de Minister aangegeven dat er verdragen zijn getekend met de Europese Unie inzake vaststelling parke nacional inclusief problemen eigendommen.

- Eco-Toerisme/Baki Salo etc: het onderhouden hiervan kost geld; samenwerking met privé sector die het onderhoud kan doen.

De Minister beëindigt de vragenronde met de boodschap 'Mentalidad nobo: Building with nature' (Nieuwe Mentaliteit; Building With Nature).

Tot slot wordt het email adres van Roraima bekendgemaakt voor vragen en opmerkingen.

#### Sessie 5 december 2018 - MFA Paradera

Bij deze sessie was de Minister afwezig. Hij werd vervangen door Mevrouw Indra Zaandam en de Directeuren van DOW, DIP en DNM. Na een introductie vanuit het Ministerie, geeft Rho adviseurs een presentatie over het verloop van het samenstellen van de nieuwe ROP en een uitleg over de procedure van LRO- ROP-ROPV.

Vanuit het publiek kwamen de volgende vragen/opmerkingen.

- *Zijn er terreinen beschikbaar voor landbouw?*  
De heer Errol Sjak Shie beantwoordt hierop: 9 verkavelingsplannen 180 plots worden volgend jaar in januari gepubliceerd.
- *Eigendom in groengebied – grote groep die hier hun belangen aan geven*  
Men geeft aan dat ze al jaren aan het wachten zijn over hun eigendomsgronden die aangewezen zijn als groengebied. Hierdoor kunnen erven, en directe eigenaren van de terreinen, geen waarde aan hun eigendommen ontlene.

De heer Errol Sjak Shie beantwoordt hierop dat er in 2009 ook inzage legging en informatie sessies waren. Hier hadden families zich toen al moeten melden met hun bezorgdheden. In plaats van het groengebied in het ROP 2009 wordt in het ROP 2019 de ecologische hoofdstructuur geïntroduceerd. Hierbij wordt gekeken naar de daadwerkelijke karaktereigenschappen van de terreinen. Conform wetgeving moet iedere eigenaar van de terreinen voldoen aan de voorschriften zoals opgenomen in het ROPV; mochten er bezwaren zijn, dan kan men altijd in bezwaar gaan tegen het ROPV.

### Belangrijke Aspecten vanuit het publiek:

- Tekort aan Toezicht;
- Er is geen Handhaving;
- Toezicht op zonering;
- Overlast Buggies op strand;
- Bijenteelt (terreinen/mogelijkheden);
- Better homes: zijn er verkavelingsplannen inbegrepen in het ROP (nieuwe verkavelingsplannen);
- Botenopslag in reguliere straten;
- De deelnemers hebben aangegeven dat de communicatie voor wat betreft de overheid gebrekkig is. De overheid dient transparanter te communiceren over de geldende wet- en regelgeving;
- Een ander punt wat tijdens de sessie naar voren is gebracht is het belang van het stimuleren van het middensegment (e homber chikito/de kleine man). De focus ligt heel vaak op grotere bedrijven terwijl de gewone burger die zo willen ondernemen niet gestimuleerd of geholpen wordt om dit te doen. Beleidsregels zijn als het waren niet toegespitst op de mogelijkheden en behoeften (dit is eerder een observatie).

Tot slot wordt het e-mail adres van Roraima bekendgemaakt voor vragen en opmerkingen.

Een groep die aanwezig was met eigendomsgronden op groengebied hebben hun gegevens verzameld en zullen contact opnemen met Bureau en DIP inzake hun bezorgdheden.

